

1 Jaké druhy lhůt se uplatňují v občanskoprávních řízeních?

Lhůty uplatňované v občanskoprávních řízeních lze obecně rozlišit na procesní a hmotněprávní.

Procesní lhůty jsou dvojí: zákonné a soudcovské.

Zákonné lhůty jsou stanoveny zákonem. Nedodržení zákonné procesní lhůty má vždy nějaké procesní důsledky (např. ztrátu možnosti provést s úspěchem určitý úkon, uložení pořádkové pokuty). Zmeškání zákonné lhůty je možné na návrh prominout (viz § 58 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů), jestliže účastník nebo jeho zástupce ji zmeškal z omluvitelného důvodu, a byl proto vyloučen z úkonu, který mu přísluší. Návrh je třeba podat do 15 dnů po odpadnutí překážky a je s ním třeba spojit i zmeškaný úkon. Soud může k žádosti účastníka přiznat odkladný účinek návrhu, aby bylo prominuto zmeškání lhůty.

Nestanoví-li lhůty k provedení úkonu přímo zákon, určuje je předseda senátu (samosoudce). Předseda senátu (samosoudce) je oprávněn lhůtu určit nejen v případech zákonem předvídaných, ale též tehdy, vyžaduje-li to hospodárný a rychlý průběh řízení. Soudcovskou lhůtu může soud podle okolností prodloužit (viz § 55 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů). Prominutí zmeškání lhůty nepřichází v úvahu.

Procesními lhůtami nejsou lhůty adresované soudu např. k vydání rozhodnutí; takové lhůty jsou lhůtami pořádkovými.

2 Seznam dnů pracovního klidu podle nařízení (ES/Euratom) č. 1182/71 ze dne 3. června 1971.

Den obnovy samostatného českého státu, Nový rok: 1. leden

Velikonoční pondělí: datum se mění, ale obvykle tento svátek spadá na konec března nebo začátek dubna

Svátek práce: 1. květen

Den vítězství: 8. květen

Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje: 5. červenec

Den upálení mistra Jana Husa: 6. červenec

Den české státnosti: 28. září

Den vzniku samostatného československého státu: 28. říjen

Den boje za svobodu a demokracii: 17. listopad

Štědrý den: 24. prosinec

1. svátek vánoční: 25. prosinec

2. svátek vánoční: 26. prosinec

3 Jaká jsou obecná pravidla pro počítání lhůt v různých řízeních ve věcech občanských a obchodních?

Zákonná pravidla pro počítání lhůt stanoví §§ 55-58 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Lhůta určená podle dnů počíná dnem, který následuje po skutečnosti rozhodné pro její počátek.

Polovinou měsíce se rozumí patnáct dnů.

Konec lhůty určené podle týdnů, měsíců nebo let připadá na den, který se pojmenováním nebo číslem shoduje se dnem, na který připadá skutečnost, od níž se lhůta počítá. Není-li takový den v posledním měsíci, případně konec lhůty na poslední den měsíce.

Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší pracovní den.

Lhůty určené podle hodin končí uplynutím hodiny, která se svým označením shoduje s hodinou, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty.

Procesní lhůta je zachována, je-li posledního dne lhůty učiněn úkon u soudu nebo podání odevzdáno orgánu, který má povinnost je doručit, tj. nejčastěji držitelé poštovní licence.

Jestliže dojde k přerušení řízení, přerušuje se i běh procesních lhůt (viz § 111 odst. 1 občanského soudního řádu). Jestliže se v řízení pokračuje, počínají lhůty běžet znovu.

4 Pokud musí být určitý úkon nebo formalita vykonány v dané lhůtě, kdy tato lhůta začíná?

Do běhu lhůty se nezapočítává den, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty; to neplatí, jde-li o lhůtu určenou podle hodin. Lhůta tedy běží obecně ode dne, který následuje po dni, ve kterém vznikla skutečnost rozhodující pro běh lhůty (viz § 57 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů).

5 Může být počátek běhu lhůty ovlivněn nebo změněn způsobem předání nebo doručení písemností (osobní doručení soudním doručovatelem nebo doručení poštou)?

Ne.

6 Pokud výskytem události počíná lhůta běžet, započítává se den, kdy k události došlo, do výpočtu lhůty?

Do běhu lhůty se nezapočítává den, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty; to neplatí, jde-li o lhůtu určenou podle hodin (viz § 57 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů).

7 V případě, kdy je lhůta vyjádřena ve dnech, započítávají se do uvedeného počtu dní kalendářní, nebo pracovní dny?

Do běhu lhůty se započítávají kalendářní dny.

8 Kdy je tato lhůta vyjádřena v týdnech, měsících nebo rocích?

Lhůty určené podle týdnů se v občanském soudním řádu (zákon č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů) vyskytují jen zřídka (např. § 260 odst. 3, § 295 odst. 1, § 295 odst. 2), častěji se objevují v soudní praxi jako lhůty soudcovské.

Lhůty určené podle měsíců se v občanském soudním řádu vyskytují jako lhůty jednoměsíční (např. § 82 odst. 3, § 336m odst. 2, § 338za odst. 2), dvouměsíční (např. § 240 odst. 1, § 247 odst. 1), tříměsíční (např. § 111 odst. 3, § 233 odst. 1, § 234 odst. 1) a šestměsíční (např. § 77a odst. 2, § 260g odst. 3).

Lhůty určené podle let jsou v občanském soudním řádu dvojího druhu, a to lhůta 1 roku (např. § 111 odst. 3) a lhůta 3 let (např. § 99 odst. 3, § 233 odst. 2, § 234 odst. 2).

9 Je-li lhůta vyjádřena v týdnech, měsících nebo rocích, kdy taková lhůta vyprší?

Lhůty určené podle týdnů, měsíců nebo let končí uplynutím toho dne, který se svým označením shoduje se dnem, kdy došlo ke skutečnosti určující počátek lhůty, a není-li ho v měsíci, posledním dnem měsíce (viz § 57 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů).

10 Připadá-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, či den pracovního klidu je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den?

Ano (viz § 57 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů).

11 Existují zvláštní okolnosti, za kterých lze prodloužit lhůty? Jaké jsou podmínky pro získání takových prodloužení lhůty?

Zákonné procesní lhůty nelze měnit rozhodnutím soudu.

Soudcovskou procesní lhůtu může soud podle okolností prodloužit.

12 Jaké lhůty platí pro opravné prostředky (odvolání)?

Účastník může napadnout rozhodnutí okresního soudu nebo rozhodnutí krajského soudu vydané v řízení v prvním stupni odvoláním, pokud to zákon nevyklučuje (viz § 201 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů). Odvolání se podává do patnácti dnů od doručení písemného vyhotovení rozhodnutí u soudu, proti jehož rozhodnutí směřuje. Do běhu lhůty pro podání odvolání se nezapočítává den, kdy bylo rozhodnutí účastníkovi doručeno. K dodržení této procesní lhůty stačí, je-li odvolání podáno orgánu, který má povinnost podání doručit (zejména držitel poštovní licence, věznice pro osoby ve výkonu trestu nebo ve vazbě, zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy pro osoby v nich umístěné, apod.) nebo u soudu poslední den jejího běhu.

Bylo-li vydáno opravné usnesení týkající se výroku rozhodnutí, běží tato lhůta od právní moci opravného rozhodnutí (viz § 204 odst. 1 občanského soudního řádu).

Odvolání je podáno včas také tehdy, jestliže bylo podáno po uplynutí patnáctidenní lhůty proto, že se odvolatel řídil nesprávným poučením soudu o odvolání. Neobsahuje-li rozhodnutí poučení o odvolání, o lhůtě k odvolání nebo o soudu, u něhož se podává, nebo obsahuje-li nesprávné poučení o tom, že odvolání není přípustné, lze podat odvolání do tří měsíců od doručení.

Bylo-li ve věci rozhodnuto platebním rozkazem, lze zabránit účinkům platebního rozkazu jedině včasným podáním odporu žalovaným v zákonné lhůtě 15 dnů od doručení platebního rozkazu u soudu, který platební rozkaz vydal (viz § 172 odst. 1 občanského soudního řádu). Podáním odporu se platební rozkaz ruší a soud nařídí jednání. Pouze proti výroku o nákladech řízení se však podává odvolání, které samozřejmě platební rozkaz neruší.

13 Mohou soudy změnit lhůtu pro dostavení se k soudu nebo stanovit zvláštní datum pro dostavení se?

Občanský soudní řád (zákon č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů) umožňuje z důležitých důvodů jednání odročit, není-li možné věc projednat a rozhodnout při jediném jednání (viz § 119 občanského soudního řádu). Důležitým důvodem k odročení jednání může být například skutečnost, že se k jednání nedostavil některý z účastníků řízení, není-li možné jednat v jeho nepřítomnosti (viz § 101 odst. 3 občanského soudního řádu), nebo neměl-li některý z účastníků dostatek času k přípravě na jednání, neboť mu předvolání nebylo doručeno s potřebným předstihem, anebo z jiných důležitých důvodů.

Účastník může o odročení jednání předem požádat soud. O žádosti účastníka o odročení jednání předem soud rozhodne podle závažnosti uplatňovaného důvodu. Pokud soud žádosti účastníka nevyhoví, je účastník povinen se k jednání dostavit.

14 Pokud je písemnost zasílána osobě, která má bydliště v místě, kde se prodlužuje lhůta, ale oznámení je učiněno v místě, kde se tato výhoda neuplatní, přijde tato osoba o výhodu prodloužení lhůty?

Český právní řád takovouto situaci výslovně neupravuje.

V případě řízení s mezinárodním prvkem, v jehož průběhu bude doručováno účastníkovi do ciziny, bude v řízení postupováno podle procesních pravidel lex fori, tj. procesních pravidel soudu, do jehož pravomoci případ spadá.

15 Jaké jsou důsledky nedodržení lhůt?

Nedodržení procesních lhůt má vždy nějaké procesní důsledky.

Pokud občanský soudní řád (zákon č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů) stanoví určitou lhůtu k provedení úkonu (např. odvolání, dovolání), pak nedodržení lhůty má za následek ztrátu možnosti provést s úspěchem takový úkon. Zmeškání této lhůty je možné prominout, jestliže účastník nebo jeho zástupce ji zmeškal z omluvitelného důvodu (např. pro náhlé onemocnění, úraz apod.), a byl proto vyloučen z úkonu, který mu přísluší (viz § 58 občanského soudního řádu), není-li však prominutí zmeškání určité lhůty občanským soudním řádem vyloučeno (prominutí zmeškání lhůty je např. dle § 235 odst. 1 občanského soudního řádu vyloučeno u podání žaloby na obnovu řízení a pro zmatečnost). Jde-li o lhůtu ke splnění nějaké povinnosti, pak nedodržení lhůty má za následek určitou sankci (např. uložení pořádkové pokuty).

Se zmeškáním soudcovské procesní lhůty zákon spojuje v jednotlivých případech určité právní následky. Soudcovskou lhůtu může předseda senátu (samosoudce) prodloužit. Prominutí zmeškání soudcovské lhůty nepřichází v úvahu.

Platební rozkaz, proti němuž nebyl podán odpor, nabývá účinků pravomocného a vykonatelného rozsudku (viz § 174 odst. 1 občanského soudního řádu).

16 Pokud lhůta uběhne, jaké opravné prostředky mohou využít účastníci, kteří zmeškali lhůtu, tj. u rozsudku pro zmeškání?

Jiné důsledky než zmeškání lhůty má zmeškání jednání. Jestliže se řádně předvolaný účastník nedostaví k jednání a včas nepožádal z důležitých důvodů o odročení, může soud věc projednat a rozhodnout v jeho nepřítomnosti (viz § 101 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů) a popřípadě za podmínek § 153b občanského soudního řádu rozhodnout rozsudkem pro zmeškání.

Zmešká-li žalovaný z omluvitelných důvodů první jednání ve věci, při němž byl vynesena rozsudek pro zmeškání, soud na návrh žalovaného tento rozsudek usnesením zruší a nařídí ve věci jednání. Takový návrh může účastník podat nejpozději do dne právní moci rozsudku pro zmeškání (viz § 153b odst. 4 občanského soudního řádu).

Proti rozsudku pro zmeškání o věci samé je přípustné též odvolání. Pokud žalovaný kromě návrhu na zrušení rozsudku soudu prvního stupně podal proti rozsudku i odvolání a návrhu na zrušení rozsudku bylo pravomocným usnesením vyhověno, k odvolání se nepřihlíží (viz § 153b odst. 5 občanského soudního řádu).

Poslední aktualizace: 22/07/2019

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Příklad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.